

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 207/18
Luksemburgā, 2018. gada 19. decembrī

Ģenerālvokātes secinājumi lietās C-202/18
Ilmārs Rimšēvičs/Latvija un C-238/18 Eiropas Centrālā banka/Latvija

Ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*] ierosina Tiesai konstatēt, ka Latvijas Republika, atstādinot Latvijas Bankas prezidentu no amata, nav izpildījusi savus pienākumus

Latvijas Republika nesniedz pierādījumus faktiem par tirgošanos ar ietekmi, kas tiek pārmesta tās centrālās bankas prezidentam

Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja lēmumu tika atstādināts no amata, jo viņš tiek turēts aizdomās par tirgošanos ar ietekmi par labu kādai Latvijas bankai.

Prasības, kuras cēlis I. Rimšēvičs (C-202/18) un Eiropas Centrālā banka (ECB) (C-238/18) par šo lēmumu, ir **pirmās lietas, kurās Tiesai ir jālemj, pamatojoties uz kompetenci, kas tai ir piešķirta ar Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas (turpmāk tekstā – “ECBS un ECB”) statūtu¹ 14.2. pantu, proti, kompetenci izskatīt lietas par lēmumiem, ar kuriem dalībvalstu centrālo banku vadītāji ir atbrīvoti no amata.**

Šī kompetence balstās tostarp uz faktu, ka, lai gan dalībvalstu, kuru valūta ir euro, centrālo banku vadītājus ieceļ amatā un atbrīvo no amata dalībvalstīs, viņi tomēr ir arī Savienības iestādes struktūrvienības, proti, ECB Padomes, locekļi.

Ar saviem šīs dienas secinājumiem ģenerālvokāte Juliana Kokote [*Juliane Kokott*] ierosina Tiesai konstatēt, ka Latvijas Republika, aizliegdamā I. Rimšēvičam veikt Latvijas Bankas prezidenta pienākumus, nesniedzot Tiesai pierādījumus par faktiem, kurus tā viņam pārmet, nav izpildījusi savus pienākumus, kuri izriet no ECBS un ECB statūtiem. Šajos statūtos ir paredzēts, ka “tikai tad, ja vadītājs vairs neatbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi pienākumu veikšanai, vai ir izdarījis smagu pārkāpumu, viņu var atbrīvot no amata”. Kā to uzsver ģenerālvokāte, Tiesas uzdevums ir pārbaudīt, vai dalībvalsts, kas ir atbrīvojusi no amata tās centrālās bankas vadītāju, ir juridiski pietiekami pierādījusi šo nosacījumu īstenošanos.

Vispirms ģenerālvokāte uzskata, ka šajā lietā I. Rimšēvičam piemērotie līdzekļi, lai gan tie ir pagaidu līdzekļi, tomēr veido “atbrīvošanu no amata” ECBS un ECB statūtu 14.2. panta izpratnē, jo šis jēdziens tā piemērošanas jomas noteikšanas mērķiem ir saistāms nevis ar pasākuma formu un tā statusu atbilstoši valsts tiesībām, bet gan šī pasākuma būtību un konkrētajām sekām. Šajā lietā I. Rimšēvičam piemēroto līdzekļu konkrētās sekas liedz viņam pildīt savus Latvijas Bankas prezidenta un ECB Padomes locekļa pienākumus.

Turpinājumā ģenerālvokāte paskaidro, ka Tiesai, kas lemj par šādu atbrīvošanu no amata, pirmām kārtām ir jāveic attiecīgajam vadītājam pārņemto faktu juridiskā kvalifikācija, proti, jānoskaidro, vai šie fakti var ļaut konstatēt, ka viņš vairs neatbilst savu pienākumu veikšanai vajadzīgajiem nosacījumiem, vai ka tie veido smagu pārkāpumu. Apstiprinošas atbildes gadījumā Tiesai otrām kārtām, ņemot vērā visus pierādījumus, kurus sniegusi attiecīgā dalībvalsts, ir jāizvērtē attiecīgajam vadītājam pārņemto faktu patiesums.

¹ LES un LESD pievienotais Protokols Nr. 4 par Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas (ECB) Statūtiem (OV 2016/C 2020/01, 230.–250. lpp.).

Pirmkārt, ģenerālvokāte uzskata, ka šajā lietā I. Rimšēvičam pārmestie fakti – ja šo faktu patiesums tiktu pierādīts – būtu tādi, kas var liecināt, ka viņš vairs neatbilst savu pienākumu veikšanai vajadzīgajiem nosacījumiem un ka viņš ir izdarījis smagu pārkāpumu.

Otrkārt, ģenerālvokāte uzsver, ka šādu faktu patiesums var tikt pierādīts vai nu ar dalībvalsts neatkarīgas tiesas spriedumu, ar kuru lieta izskatīta pēc būtības, vai arī ar **atbilstošiem pierādījumiem, ar kuriem pašiem par sevi var tikt pierādīta apgalvoto faktu esamība.**

Taču, kā to konstatē ģenerālvokāte, **šajā lietā par I. Rimšēvičam pārmestajiem faktiem nav taisīts Latvijas tiesas spriedums, ar kuru lieta izskatīta pēc būtības, un Latvijas Republika arī nav iesniegusi Tiesai citus pierādījumu elementus.** Šī dalībvalsts faktiski ir aprobežojusies ar to, ka iesniegusi tostarp administratīvo iestāžu sagatavotos dokumentus saistībā ar I. Rimšēviča apgalvoto lomu un rīcību. Ir taisnība, ka šajos dokumentos ir ietverts I. Rimšēvičam pārmesto faktu apraksts, tomēr tie neietver **nekādus faktiskus pierādījumus, kas varētu apliecināt šo faktu patiesumu.** Tātad Tiesas rīcībā nav neviena elementa, kas tai ļautu pārbaudīt pret I. Rimšēviču izvirzīto apgalvojumu pamatotību. Šādos apstākļos Tiesa nespēj pārbaudīt, vai ir īstenojušies ECBS un ECB statūtu 14.2. pantā paredzētie nosacījumi centrālās bankas vadītāja atbrīvošanai no amata.

Attiecīgi ģenerālvokāte secina, ka Latvijas Republika, atbrīvodama I. Rimšēviču no Latvijas Bankas prezidenta amata, nepierādot, ka ir īstenojušies šādai atbrīvošanai ECBS un ECB statūtu 14.2. pantā paredzētie nosacījumi, nav izpildījusi šajā tiesību normā tai paredzētos pienākumus.

ATGĀDINĀJUMS: Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokātu pienākumos ietilpst, ievērojot pilnīgu neatkarību, piedāvāt Tiesai juridiskus risinājumus viņiem nozīmētās lietās. Tiesas tiesneši šobrīd uzsāk apspriest šo lietu, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns secinājumu teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Secinājumu nolasišanas attēli ir pieejami no "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106